

Álmodni magánügy

Jesse Weill felpillantott a papírjaiból. Öreg, cingár alakját magas, éles ornyereg és mélyen ülő tekintet egészítette ki. Mindezek és meglepően fehér haja a személye védjegyeinek számítottak mindazon évek során, melyek alatt az Álom Rt. világhírűvé vált.

- Itt van már a fiú, Joe? - kérdezte.

Az alacsony, zömök Joe Dooley szája sarkában mindig lógott egy szivar. Kivette egy pillanatra, és bölintott:

- A rokonaival jött. Nagyon megijedtek.

- Biztos vagy benne, hogy nem hamis a riasztás? Nincs túl sok időm! - Az öreg az órájára nézett. - Kettőkor kormányügy!

- Biztos, Mr. Weill! - Dooley arca az ügybuzgóság tanulmánya lehetett volna. Állkapcsa meggyőző hévvel remegett meg. - Ahogy már elmondtam, egy iskolaudvaron találtam rá, valami kosárlabdaszerű játékot játszott. Látnia kellett volna azt a kölyköt! Egy rakás szerencsétlenség volt. Ha a kezébe került a labda, a saját csapatának kellett elvennie tőle, és minél gyorsabban, de közben egy sztárjátékos mozgásával járta be a pályát. Érti, mire gondolok? Nekem ez volt az árulkodó jel.

- Beszélte is vele?

- Persze. Leszólítottam ebédnél. Tudja, hogy szoktam csinálni. - Dooley intett egy nagyot a szivarjával, a leeső hamut széles tenyerével fogta fel. - Mondom neki: „Kölyök...!”

- Álomanyag?

- Mondom neki: „Kölyök! Most jöttem Afrikából, és...”

- Rendben! - Weill feltartotta egyik tenyerét. - Neked mindig elhiszem. Nem tudom, hogy csinálod, de ha te mondod, hogy a fiú potenciális álmodó, akkor hajlandó vagyok foglalkozni vele. Hozd be!

Az ifjú a szüleivel együtt lépett be az irodába. Dooley székeket rakott az íróasztal elé, és Weill felállt, hogy kezet rázzon a felnőttekkel. Rámosolygott a fiúra, ráncai a jó szándék vonásaivá változtak.

- Te vagy Tommy Slutsky?

Tommy szótlánul bölintott. Tízéves lehetett, és kicsit alacsonyabb az átlagnál. Sötét haját nyilvánvalóan a szülei nyalták hátra, és az arca is valótlánul tisztának tűnt.

- Jó fiú vagy? - kérdezte Weill.

Az anyja elmosolyodott, és anyásan megsimogatta a fiút (a gesztus egyáltalán nem enyhítette a fiatalember nyugtalanságát). Válaszolt is helyette:

- Mindig jó fiú...

Weill szó nélkül hagyta a kétséges kijelentést.

- Mondd csak, Tommy - szólt újra a fiúhoz, közben odanyújtott egy nyalókát, ami előbb némi habozást, azután enyhülést váltott ki a gyerekből szoktál álmodcskákat nézni?

- Néha - válaszolta Tommy bizonytalanul.

Mr. Slutsky megköszöri a torkát. Széles válla és vaskos ujjai kétkezi munkásról árulkodtak - aki az eugenetika meghazudtolásaként álmodót nemzett e világra.

- Kivettünk néhányat a tékából. Régebbieket.

Weill bölintott.

- És tetszettek, Tommy?

- Elég gagyik voltak.

- Te jobbakat találsz ki, ugye?

A tízéves arcra kiülő vigyor elsöpörte a hátrasimított haj és a fehérre mosott arc valótlanságának egy részét.

Weill finoman továbbment:

- Szeretnél nekem is álmodni valamit?

Tommy rögtön zavarba jött.

- Azt hiszem, nem.

- Nem lesz nehéz. Nagyon könnyű dolog... Joe!

Dooley összehajtott egy spanyolfalat, és kigurított mögüle egy álmofellevőt.

A gyerek gyanakodva nézegette a gépet.

Weill leemelte a sisakot a tartójáról, és a fiú felé nyújtotta.

- Tudod, mi ez?

Tommy elhúzódott.

- Nem.

- Ez egy gondolkodó. Így nevezzük, mert az emberek belegondolkodnak. Felteszed a fejedre, és azt gondolsz, amit csak akarsz.

- Azután mi lesz?

- Semmi különös. Egészen jó érzés.

- Nem - mondta Tommy gyorsan. - Azt hiszem, inkább nem akarom.

Anyja odahajolt, hogy halkán rászóljon:

- Nem bánt! Csináld, amit a bácsi mond! - A hangjában Összetéveszthetetlenül ott rejtett egy bizonyos vágy.

Tommy ledermedt, úgy tűnt, hogy mindjárt elsírja magát, de végül mégsem tette. Weill óvatosan rátette a sisakot.

Nagyon óvatos volt, és igazgatta egy kicsit, fél percig nem szólt egy szót sem. Ezalatt a fiú megbizonyosodhatott róla, hogy a szerkezet nem bántja és hozzászokhatott a sisak érintéséhez, amelynek túli a fejéhez értek (olyan gyengéden szúrták meg a bőrt, hogy a többségét egyáltalán nem érezte), emellett ugyancsak hozzászokhatott az alternáló¹ energiamezők lágy zümmögéséhez.

- Akkor kigondolsz nekünk valamit? - kérdezte.

- Miről? - A fiúnak csak az orra és a szája látszott.

- Amiről csak akarsz. Mit csinálnál a legszívesebben, amikor délután kijössz az iskolából?

A fiú röviden elgondolkodott, azután az iméntinél nagyobb hajlandósággal válaszolt:

- Felülnék egy stratojetre!

- Miért ne? Gondolhattam volna! Akkor ülj fel egy jetre! Helyezkedj el kényelmesen, máris felszáll! - Az öreg intett Dooley-nak, hogy kapcsolja be a gépet.

Weill csak öt percig hagyta a sisakot a fiú fején, azután segédje az anyával együtt kikísérte a gyereket az irodából. Tommy kicsit zavartnak tűnt, de a művelet láthatóan nem járt semmiféle sérüléssel.

Az öreg így szólt az apához:

- Nos, Mr. Slutsky, ha a fia jól teljesített ezen a teszten, örömmel fizetünk évi ötszáz dollárt, amíg befejezi a középiskolát. Ez idő alatt csak annyit kérünk, hogy a mi iskolánkban is töltsön el heti egy órát, valamelyik délutánon.

- Alá kell írnom valamit? - kérdezte Slutsky rekedten.

- Természetesen. Ez üzlet, Mr. Slutsky.

- Hát, nem is tudom... Azt hallottam, hogy nehéz álmodókat találni.

- Igen, valóban nehéz. Azonban, Mr. Slutsky, a maga fia sem álmodó. Lehet, hogy soha nem is lesz az. Ez az évi ötszáz dollár kockázatos befektetés a számunkra. Az ön számára azonban nem tartalmaz semmiféle kockázatot. Meglehet, a középiskola befejezésekor kiderül, hogy Tommy nem álmodó. Maga ez esetben sem veszít semmit. Addigra kap összesen négyezer dollárt. Ha a fiú is álmodó, akkor szépen meg fog élni belőle, és biztos, hogy maga semmit sem veszített az üzlettel.

- Különleges képzésre van szüksége, ugye?

- Igen, határozottan. De ezzel nem kell foglalkoznunk, amíg nem fejezi be a középiskolát. Azután két évet kell eltöltenie velünk, és teljesen kifejlődnek a képességei. Bízson bennem, Mr. Slutsky!

- Garantálja a különleges képzést?

Weill épp áttolt egy papírt az íróasztalán és egy tollat nyújtott oda a rossz végével, de a kérdésre felnevetett és letette a tollat.

- Hogy garantálom-e? Nem. Hogy tehetnénk, amíg nem tudjuk biztosan, hogy a fiú igazi tehetség? Csak az évi ötszázat garantálhatom.

Slutsky eltűnődött, azután megrázta a fejét.

- Legyünk őszinték, Mr. Weill... Miután az embere megszervezte, hogy idejöttünk, felhívtam a Vágygondolót. Ott azt mondták, hogy garantálják a képzést.

Weill felsóhajtott.

- Nem szeretek a versenytársak ellen beszélni, Mr. Slutsky. Ha azt mondják, hogy garantálják a képzést, akkor ez így is van. Azonban ők sem tudnak álmodóvá tenni egy fiút, ha nincs hozzá tehetsége, képzés ide vág/ oda. Ha bevesznek egy egyszerű fiút a szükséges tehetség nélkül és belekényszerítik egy fejlesztési képzésbe, azzal tönkre is teszik őt. Tehetség nélkül soha nem lesz belőle álmodó, ezt garantálhatom. Azt is, hogy akkor a kényszerű képzés után normális emberi lény sem lesz belőle. Ne akarja ezt tenni a fiával!

- Az Álom Rt nyílt lapokkal játszik. Ha lehet belőle álmodó, akkor azzá tesszük. Ha nem, akkor visszaadjuk magának anélkül, hogy bármit is csináltunk volna vele. Ilyenkor azt mondjuk, hogy tanuljon ki egy szakmát. Így mindenki jobban jár, és a fiú is egészséges marad. Nekem is vannak fiaim, lányaim és unokáim. Így tudom, miről beszélek, Mr. Slutsky. A saját gyerekemet soha nem kényszeríteném álmodásra, amíg nem készül fel rá megfelelően. Egymillió dollárért sem tenném.

Slutsky megtörölte a száját a kézfejjével, és a tollért nyúlt.

¹ alternáló: váltakozó {latin}

- Miről szól a papír?

- Egy opcióról. Itt, helyben fizetünk önnek száz dollárt készpénzben. Ezért már semmit sem kell tennie. Megvizsgáljuk a fia ábrándját. Ha úgy érezzük, hogy érdemes foglalkozni vele a továbbiakban, akkor újra felhívjuk, és megkötjük az évi ötszáz dolláros üzletet. Bízson bennem, Mr. Slusky, és ne aggódjon! Nem fogja megbánni!

A férfi aláírta a szerződést.

Weill becsúszta a dokumentumot egy fakkba, és egy borítékot nyújtott át vendégének.

Öt perccel később ismét egyedül ült az irodájában, fejére tette az álomfelvevő sisakját, és feszülten figyelt a fiú ábrándjára. Tipikus gyerekes álmodozás volt: első személyben irányított egy repülőgépet, amely filmes illusztrációkból tevődött össze. Az ilyen szalagra vett filmek azok között forognak, akiknek nincs elegendő pénzük, idejük vagy szándékuk álomhengert vásárolni.

Amikor levette a sisakot, szeme Dooley tekintetével találkozott.

- Mit gondol, Mr. Weill? - kérdezte a segédje, hangjában feszült várakozás bujkált.

- Meglehet, Joe, meglehet... Megvannak benne azok a hangsúlyok, és egy képzetlen tízévestől ez reményt keltő. Amikor a repülőgép áthaladt egy felhőn, az halványan párnának érződött. Éreztem a tiszta ágynemű illatát is, ami lenyűgöző mozzanat volt. Egy darabig biztosan érdemes odafigyelni rá.

- Az jó.

- De meg kell mondjam, Joe, hogy szerintem előbb be kellene fognunk őket. Mert miért ne? Egy nap minden gyermeket letesztenek a születésekor. Biztosan van valami különbség az agyban, amit megtalálnak majd. Akkor pedig kezdettől fogva ki tudjuk választani az álmodókat.

- A francba, Mr. Weill! - Dooley sértettnek tűnt. - És mi lesz az én munkámmal?

Az öreg felnevetett.

- Nincs még okod az aggodalomra, Joe! Mi már azt nem érzük meg. Legalábbis én biztosan nem. Még sokáig szükség lesz az olyan jó tehetségvadászokra, mint amilyen te is vagy. Csak figyeld tovább a játszótereket és az utcákat! - Weill közben odalépett, és egyik aszott kezét alkalmazottja vállára tette. - Találj még néhány Hillaryt és Janowst, és a Vágygondoló soha nem érhet a nyomunkba! Most pedig húzás kifelé! Ebédelni akarok, utána fel kell készülnöm a kétórás találkozásmra. A kormány akar tőlem valamit, Joe, maga a kormány! - mondta kacsintva.

Két órákor Jesse Weill egy fiatalemberrel találkozott, akinek kerek almaarcát és szemüvegét vörhenyes haj és a tekintetében küldetéstudatból fakadó izzás egészítette ki. Weill asztalához lépve határozottan odatolta a meghatalmazását, amely John J. Bryne néven, illetve a Művészeti és Tudományos Minisztérium küldötteként azonosította őt.

- Jó napot, Mr. Bryne! - köszöntötte Weill. - Miképpen lehetek szolgálatára?

- Négyszemközt vagyunk? - kérdezte a férfi köszönés helyett. Meglepő baritonnal beszélt.

- Meglehetősen.

- Akkor, ha nem bánja, szeretném megkérni rá, hogy mélyedjen el ebben! - Elővett egy kicsi, viharvert hengert, és két ujj között fogva odanyújtotta.

Weill elvette, a tenyerén méregette, ide-oda fordítva jól megnézte, és fogsorvillantó vigyorral így válaszolt:

- Nem az Álom Rt. készítette, Mr. Bryne.

- Magam sem gondolom - felelte a küldött. - Mégis szeretném, ha elmélyedne benne. A helyében egy percre állítanám az automatikus kilépést.

- Csalt ennyit kell elviselnem? - kérdezte Weill némi epével a hangjában, de közelebb húzta íróasztalához a leolvasót, és belehelyezte a hengert. Ezután újra kivette a felvételt tartalmazó kis dobozt, és egy zsebkendővel minden oldalról megtörölgette. - Nem akar kapcsolatot létesíteni - jegyezte meg. - Igen amatőr munka.

Felvette a kipárnázott sisakot, megigazította a kapcsolódási pontokat a halántékán, azután beállította az automatikus kilépést. Hátradőlt, összekulcsolta kezét a mellkasán, és elmerült az álomfelvételen.

Az alig egyperces elmerülés végére az ujjai mereven szorongatták a zakója hajtókáját. Az automatikus kilépést követően levette a sisakot, és némileg dühösen vetette oda a minisztériumi küldöttnek:

- Nyers darab! Még jó, hogy már öreg vagyok, és az ilyesmi nem érint meg!

Bryne mereven válaszolt:

- Nem ez volt a legrosszabb, amit találtunk. Ráadásul egyre több van belőle.

Weill vállat vont.

- Pornóálmodcskák. Logikus a fejlődési irány.

Az állam embere nem vette ilyen könnyedén.

- Logikus vagy sem, halálos veszélyt jelent az ország erkölcsi tartására.

- Az erkölcsi tartás meglehetősen sokat el tud viselni. Az erotika különböző formái mindig is jelen voltak a

történelem során.

- De nem így, uram! Az elmék közti stimuláció sokkal hatékonyabb, mint a dohányzóhelyiségek történetei és a mocskos képek. Azokat az érzékszervek és a tudat megszüri, így a hatásuk egy részét elveszítik.

Ezzel nem lehetett vitatkozni. Weill inkább a tárgyra tért:

- Mit szeretne, mit tegyek?

- Van valami elképzelése, hogy honnan jöhetett a henger?

- Nem vagyok rendőr, Mr. Bryne.

- Nem is azt kérem, hogy végezze el a munkánkat. A minisztérium teljes mértékben képes lefolytatni a nyomozást. Csak a segítségét kérjük, tekintve, hogy ön a terület szakértője. Nem a maga cége készítette ezt a szemetet, de akkor ki?

- Nyilvánvalóan nem neves álmogyár volt. Ahhoz túl ócska.

- A rossz minőség szándékolt is lehet.

- Nem professzionális álmodótól ered.

- Biztos benne, Mr. Weill? Álmodó nem készíthetett ilyen felvételt egy kisebb cégnek némi mellékkeresetért? Vagy pusztán szórakozásból?

- De igen, csak hogy ezt biztosan nem profi készítette. Nincsenek árnyalatok. Kétdimenziós. Persze, az ilyesminek nem is nagyon van szüksége árnyalatokra.

- Hogy érti azt, hogy árnyalatok?

Weill halkán elkuncogta magát:

- Maga nem rajong az álmocskákért. ugye?

Bryne próbált nem túl sznobnak tűnni, de nem járt sikerrel.

- A zenét jobban kedvelem.

- Nincs azzal semmi gond - mondta az öreg cégvezető csak így nehezebb elmagyarázni. Még azok sem képesek pontosan meghatározni az árnyalatokat, akik rendszeresen elmélyednek az álmocskákban. Azt viszont ők is tudják, hogy egy álmocskát mit sem ér árnyalatok nélkül. Nézze, amikor egy tapasztalt álmodó ábrándozni kezd, nem úgy gondol a történetre, ahogy az egy régimódi tévéműsorban vagy filmkönyvben látható. Inkább kis látomások sorozata. Mindegyiknek külön jelentése van, akár több is egyszerre. Ha gondosan kielemezi őket, öt vagy hat jelentést is találhat. A hétköznapi elmélyedés során ezt nem érzékeli, de a gondos vizsgálat kimutatja. Higgyen nekem, a pszichológiai stábom hosszú munkaórákat töltött ezzel a

témával. A hangsúlyok és a különböző jelentéstartamok összeolvadnak egyetlen irányított érzélemmé. Éneikül a felvétel lapos lesz, ízetlen.

- Például ma reggel leteremttem egy fiatal fiút. Egy tízévest, akiben látunk Lehetőségeket. Neki egy felhő nem csak felhő, de egyben párna is. Inkább éreztem mindkettőt, mintsem csak az egyiket. Természetesen, a fiú még nagyon kifejeletlen. Ha befejezi az iskoláit, akkor kiképzést kap. Mindenféle érzelmeket és érzékieteket mutatunk neki, tapasztalatokat gyűjt. A klasszikus álmocskákat fogja tanulmányozni és elemezni. Megtanulja uralni és irányítani a gondolatait, ám bár én mindig azt mondtam, hogy amikor egy jó álmodó improvizál...

Weill elhallgatott, azután kevésbé szenvedélyesen folytatta:

- Nem szabad felizgatnom magam. Csak arra akartam kilyukadni, hogy minden profi álmodónak megvannak a maga egyedi árnyalatai, amelyeket nem tud elrejtteni. Egy szakértő számára ez olyan, mintha szignózná az ábrándjait. Na már most, ez a vacak, amit hozott, nem tartalmaz semmilyen árnyalatot. Hétköznapi ember készítette. Talán lehet egy kevéske tehetsége, de ahogy én vagy maga, ő sem tud gondolkodni.

Bryne enyhén elvörösödött.

- Egy rakás ember tud gondolkodni, Mr. Weill, még ha nem is készítenek álmocskákat.

- Ugyan! - intett az öreg. - Ne idegeskedjen egy vénember szavai miatt! Nem a logikai gondolkodásra értettem, hanem arra, hogy nem tudunk úgy gondolkodni, mintha egy álomban lennénk. Valamilyen módon mind álmodunk, ahogy futni is tudunk. De maga le tud futni egy mérföldet négy perc alatt? Én nem. Mindketten tudunk beszélni, de egyikünk sem Dániel Websters. Amikor egy steakre gondolok, a szóra gondolok. Talán megjelenik a képzeletemben egy barnára sült húsdarab fehér tányéron. Talán maga jobban el tudja képzelni, látja a pirított hagymát, a szószt és a burgonyát is. Nem tudom. Azonban egy álmodó... O látja maga előtt, érzi az illatát és az ízét a külső héj roppanásával és a gyomorból induló, kellemes elégedettséggel együtt. Vagy ahogy a kés belevág, és még vagy száz másik érzetet egyszerre. Érzékivé teszi az élményt. Maga és én nem vagyunk képesek erre.

- Értem - mondta Bryne. - Tehát nem hozzáértő álmodó készítette. Ebből mindenesetre el lehet indulni valamerre. - Eltette a kis hengert a zsebébe. - Reménykedem benne, hogy teljes támogatását élvezzük az ügy felderítésében.

- Természetesen, Mr. Bryne. Szívesen segíték.

- Reméltem is - jegyezte meg a kormányhivatalnok a hatalom biztos tudatával a hangjában. - Nem tőlem függ, Mr. Weill, hogy mit kell megtenni és mit kérünk még magától, de az ilyen felvételek - itt meglapogatta a zsebét, amelybe a hengert tette

- nagyon csábítóvá teszik a szigorú cenzúra bevezetését.

Felállt az asztal mellől.

- Viszontlátásra, Mr. Weill!

- Viszontlátásra, Mr. Bryne! Sok szerencsét!

Francis Belanger a szokásos hevevével rontott be Jesse Weill irodájába, vörös haja rendezetlenül keretezte aggodalomtól és enyhe izzadságtól fénylő arcát. Hirtelen megtorpant, ahogy az öreget karjára fektetett fejével találta az asztalára hajolva, csak a haja fehérje látszott.

Belanger nagyot nyelt.

- Főnök?

Weill felemelte a fejét.

- Te vagy az. Frank?

- Mi a baj, főnök? Beteg vagy?

- Elég öreg vagyok, hogy beteg is legyek, de még megállók a lábamon. Botladozva, de megállók. Járt itt egy kormányhivatalnok.

- Mit akart?

- Cenzúrával fenyegetett. Hozott egy mintát a legújabb cuccból. Olcsó álmocskák üvegezéshez.

- Az istenit! - mormolta Belanger átéléssel.

- Az egyetlen gond az, hogy az erkölcs jó kampányágyú. Bárhová odalöhetnek vele, és az igazat megvallva, Frank, sebezhetőek vagyunk!

- Tényleg? A mi cuccaink tiszták. Sima kalandokat és romantikus történeteket árulunk.

Weill lebiggyesztette alsó ajkát és összeráncolta a homlokát.

- Köztünk szólva, Frank, van miért izgulnunk. Tiszták vagyunk? Ez attól függ, honnan nézzük. Nem nyilvános, de te is tudod és én is tudom, hogy minden álmocskának megvan a maga freudi értelmezése. Ezt nem tagadhatjuk le.

- Persze, ha ezt keresed és pszichiáter vagy...

- Akkor is, ha hétköznapi ember vagy. Az egyszerű megfigyelő nem tud róla és talán nem is veszi észre a fallikus szimbólumot egy anyaképben. Talán még akkor sem, ha rámutatok. Azonban tudat alatt tudni fogja. Ráadásul az álmocskák java részét pont ez a háttér tartalom teszi élvezetessé.

- Igen, de mit fog tenni a kormány? Kimossa a tudatalattit?

- Pont ez a baj. Nem tudom, mit fognak tenni. A mi oldalunkon annyi van, hogy az emberek imádják az álmocskákat, és nem fognak megválni tőlük. Ettől függünk... de miért jöttél? Gondolom, beszélni akartál valamiről.

Belanger egy tárgyat dobott Weill asztalára, azután begyűrte az inge kiszabadult szegélyét a nadrágkorca alá.

Weill felszakította a csillogó nejlontokot, és kivette belőle a hengert. Az egyik végére kék betűkkel rágravírozták a címet: „A himalájai ösvényen”. Alatta a Vágygondoló lógója.

- Konkurens Termék - hangsúlyozta ki Weill a kezdőbetűket, közben ajka meg- vonaglott. - Még ki sem adták. Honnan szerezted?

- Ne törődj velem, főnök! Csak szeretném, ha elmélyednél benne.

Weill nagyot sóhajtott:

- Ma mindenki azt akarja, hogy álmokat nézzek. Nem mocskos az anyag, ugye. Frank?

- Benne vannak a freudi szimbólumaid - válaszolta Belanger mogorván. - Szükség van a hegycsúcsok között. Remélem, nem zavar.

- Öreg vagyok már. Az ilyesmi évek óta nem zavar, de azt a másikat olyan vacakul csinálták meg, hogy az mar faji... Rendben, lassú, mi. hoztál ?Kikeni!

Megint a lejátszó. Megint a sisak a fejen, csatlakozók a halántékon és a koponya több pontján. Ezúttal az öreg legalább negyed órát töltött hátradőlve a székén, közben Francis Belanger elszívott két cigarettát.

Amikor Weill levette a sisakot, és kipislogta az álmot a szeméből, Belanger megkérdezte:

- Mi a véleményed, főnök?

Főnöke a homlokát ráncolta.

- Nem nekem való. Túl sokat ismétel. Ilyen versenytársakkal az Álom Rt.-nek nem kell aggódnia.

- Tévedsz, főnök. A Vágygondoló nyerni fog az ilyenekkel. Tennünk kell valamit.

- Tudod, Frank...

- Nem, te hallgass ide, főnök! Ez a jövő!

- Ez! - Weill vidám kétellyel nézett a hengerre. - Amatőr és repetitív. Az árnyalatok egészen nyilvánvalóak. A hó kifejezetten citromos szorbet ízű. Ki gondol manapság a citromos szorbetre a hóról, Frank? Régebben még talán, úgy húsz évvel ezelőtt. Amikor Lyman Harrison megalkotta a Hószimfóniát lent, délen, akkor még nagy dolognak számított. Szorbet ízű hó és cukorkacsíkos hegyek csokoládéba mártott sziklákkal. Ez valami komédia, Frank! Ma már nem eladható.

- Csak mert te nem haladsz a korrallal, főnök? - kérdezte Belanger. - Őszinte leszek: amikor belefogtál az üzletbe, felvásároltad a szabadalmakat és árulni kezd- tél, az álmocskák még luxuscikkeknek számítottak. Kicsi, egyéni piaccal. Megtehetted, hogy specializált álmokat adtál el magas áron.

- Tudom - válaszolta Weill. - Ez ma is megvan. Közben megnyitottuk a bérleti üzletet a nagy tömegek számára.

- Igen, de ez nem elég. Az álmocskáink elég kifinomultak, ez igaz. Újra és újra lejátszhatóak. A tizedik alkalommal még mindig találhatsz bennük újdonságot, ami új élményt okoz. De hány ingyenc van az emberek között? Van egy másik dolog is. Nagyon egyénivé tesszük a cuccainkat. Túlságosan első személyben készülnek.

- És?

- És a Vágygondoló álmopalotákat nyit. Nyitottak egyet Nashville-ben, háromszáz fülkével. Bemész, leülsz, felteszel egy sisakot, és megkapod az álmodat. A közönségben mindenki ugyanazt az álmodat kapja.

- Hallottam róla, Frank, és már korábban is megpróbálták. Először sem működött, és most sem fog működni. Akarod tudni, hogy miért? Elsősorban, mert álmodni magánügy. Szeretnéd, ha a szomszédod tudná, hogy mit álmodsz? Másodsorban, egy álmopalotában a műsor meghatározott időpontokban kezdődik, ugye? így az emberek nem akkor látnak álmodat, amikor akarnak, hanem amikor valami helyi igazgató azt mondja nekik, hogy kezdődik a műsor. Végül pedig, míg az egyik embernek tetszik egy álmodat, ugyanaz esetleg nem tetszik a másoknak. Garantálom neked, hogy a háromszáz fülkében százötven elégedetlen ember fog ülni. És ha elégedetlenek, akkor többször nem mennek el az álmopalotába.

Belanger lassan felhajtotta az inge ujját, és kigombolta a gallérját.

- Bolondokat beszélsz, főnök! - mondta. - Miért bizonygatod, hogy nem működnek, amikor működnek? Ma jött a hír, hogy a Vágygondoló már ássa az alapot egy ezerfülkés palotának St. Louisban. Az emberek hozzászokhatnak a nyilvános álmodáshoz, ha ugyanabban a helyiségben mindenki ugyanazt az álmocskát látja. Ahhoz is alkalmazkodhatnak, hogy adott időpontokban álmodjanak, főleg ha a dolog olcsó és megszokott.

- A francba, főnök, az álmopalota szociális térnek számít! Egy fiú és egy lány el- megy egy álmopalotába, hogy elmélyedjenek valami olcsó kis romantikus álmocskában, tele sablonos helyzetekkel és árnyalatokkal. Együtt álmodnak egy romantikus légyott során. Nyálás kis érzélgősséget élnek át, főnök, de összehangolódnak! Mérget vehet rá, hogy vissza fognak menni, és a barátaik is elmennek majd!

- És ha nem tetszik nekik az álmodat?

- Ez a lényeg. Ez az egész dolog poénja. Az a lényeg, hogy kedveljék, amit kapnak. Ha készítesz egy Hillary különkiadást kerekével a kerekében belüli kerekében, meglepetés csavarral a harmadik szintű árnyalatban és ravasz váltásokkal meg mindennel, amire annyira büszkék vagyunk, akkor ez természetesen nem fog mindenkit magával ragadni. Speciális álmocskák speciális ízlésűeknek. Azonban a Vágygondoló egyszerű felvételeket készít harmadik személyben, amelyekkel így mindkét nemet célközönségnek tekintheti. Olyanokat, mint amit az imént láttál, főnök. Egyszerű, ismétlődő, közhelyes. A legkisebb közös nevezőt célozzák meg. Senki sem fogja szeretni, de utálni sem fogják.

Weill sokáig szótlanul ült, és Belanger várakozva nézett rá. Végül az öreg így válaszolt:

- Minőséggel kezdtem, Frank, és meg is maradok mellette. Talán igazad van. Talán az álmopaloták jelentik a jövőt. Ha igen, akkor mi is nyitunk, de akkor is jó anyagot fogunk készíteni. Lehet, hogy a Vágygondoló lebecsüli a hétköznapi embereket. Minden tevékenységemet arra az elméletre alapoztam, hogy a minőségnek mindig lesz piaca. Néha, fiam, meglepne, ha tudnád, milyen nagy ez a piac.

- Főnök...

Az interkom bugása szakította félbe.

- Tessék, Ruth! - szólt bele Weill.

A titkárnő hangja válaszolt:

- Mr. Hillary keresi, uram! Most rögtön beszélni akar önnel. Azt mondja, fontos.

- Hillary? - Az Öreg hangjában enyhe megdöbbenés rejlett. - Várjon öt percet,

Ruth, azután bejöhet!

Ezután a főnök ismét Belangerhez fordult.

-A mai nap nem tartozik a jobb napjaim közé, Frank. Az álmodó helye otthon van a felvevője mellett. Hillary a legjobb álmodónk, szóval, neki még inkább otthon kellene lennie. Szerinted mi baja lehet?

Alkalmazottja gondolatait még mindig a Vágygondoló álompalotái kötötték le, így csak ennyit válaszolt nyersen:

- Hívd be, és megtudjuk!

“Egy perc múlva behívom. Milyen volt az utolsó álma? Nem néztem meg, amit a múlt héten küldött.

Belanger leszállt a felhők közül. Fintorogva válaszolt:

- Nem túl jó.

- Miért?

- Töredezett volt. Túlságosan ugrált. Az élénkséghez kellene a gyors váltások, de azért nem árt, ha van némi kapcsolat a részletek között, legalább a mélyebb rétegekben.

- Nagyon vacak?

- Hillary egyik álmára sem lehet rámondani, hogy nagyon vacak. De elég sokai kellett szerkeszteni.

Szétdaraboltuk, és belehegesztettünk néhány fura darabot, amit még régebben készített. Kimaradt jeleneteket. Még így sem lett első osztályú, de legalább eladható.

- Ezt neki is elmondtad?

- Nem örültem meg, főnök! Azt hiszed, mondok bármi keményebbet egy álmodónak?

Ekkor kinyílt az ajtó, és Weill kedves, fiatal titkárnője bemosolyogta Sherman Hillaryt az irodába.

A harmincegy éves Sherman Hillaryról bárki megmondta volna, hogy álmodó. Tekintetében összetéveszthetetlen köd úszott, mintha szemüvegre lenne szüksége, vagy mintha csak ritkán fókuszálna a világi dolgokra. Átlagos magasságához átlag alatti testsúly, keskeny áll, sápadt bőr és vágásra érett, fekete haj tartozott.

- Helló, Mr. Weill... - mormolta, és hanyagul bólintott Belanger felé.

Weill Őszinte örömmel fogadta:

- Sherman, fiam, jól nézel ki! Mi a gond? Nem főnek otthon az álmok? Emiatt aggódsz? Ül csak le!

Az álmodó leült a felkínált szék szélére, és szorosan egymás mellett tartotta a lábait, mintha arra várna, hogy a következő pillanatban felszólítják a felállásra.

- Azért jöttem - kezdte hogy szóljak, Mr. Weill: kilépek.

- Kilépsz?

- Többé nem akarok álmodni, Mr. Weill.

Weill idős arca hirtelen Öregebbnek tűnt, mint aznap bármikor.

- Miért, Sherman?

Az álmodó ajka lebiggyedt, azután kitört belőle a szó:

- Mert nem élek, Mr. Weill! Minden elszáguld mellettem. Eleinte még nem volt olyan rossz. Még megnyugtatónak is éreztem. Álmodhattam esténként, hétvége, vagy bármikor máskor, amikor úgy éreztem. Ha nem éreztem úgy, akkor nem álmodtam. De mára, Mr. Weill, vén profi lettem. Maga is mondta, hogy az egyik legjobb vagyok, és a szakma már azért keres, hogy újabb fordulatokat és változatokat találjak ki a régi repülő és gilisztakiásos álmoeskákhoz.

- És van bárki is, aki jobb nálad, Sherman? A kis nagyzenekari karmesterábrándod még tíz év után is keresett áru.

- Így van, Mr. Weill. Már letettem valamit az asztalra. Annyit dolgozom, hogy máj* ki sem megyek.

Elhanyagolom a feleségem. A kislányom már meg sem ismer. A múlt héten elmentünk egy fogadásra - Sarah és én -, de nem emlékszem rá. Sarah azt mondta, egész este csak ültem egy diványon, a semmibe bámultam és dúdoltam. Azt mondta, mindenki megbámult. Utána egész éjszaka sírt. Belefáradtam, hogy ilyenek történnek velem, Mr. Weill! Hétköznapi ember akarok lenni, aki itt él, ebben a világban. Megígértem neki, hogy kilépek, és meg is teszem, úgyhogy viszlát, Mr. Weill! - Hillary felállt, és esetlenül kezét nyújtott.

Weill kedves mosollyal rázta meg.

- Ha ki akarsz lépni, Sherman, hát rendben van. De tégy meg a vénembernek egy szívességet és hagyd, hogy elmagyarázzak neked valamit!

- Nem fogom meggondolni magam - jegyezte meg Hillary.

- Meg sem próbállak rábeszélni, hogy maradj. Csak el akarok magyarázni valamit. Öreg vagyok, és már azelőtt álmokkal üzleteltem, hogy te megszületté volna. Szóval, szeretek beszélni róla. Meghallgatnál, Sherman? Kérlek!

Hillary visszaült a székre. Idegesen rágcsálta az alsó ajkát, tekintetét rosszkedvűen lesütötte.

Weill így folytatta:

- Tudod, mi egy álmodó, Sherman? Tudod, mit jelent egy álmodó a hétköznapi emberek számára? Tudod, milyen olyannak lenni, mint amilyen én vagyok vagy Frank Belanger? Vagy mint amilyen a feleséged, Sarah? Milyen lehet nyomorék elmével élni, amely képtelen rendesen felépíteni egy gondolatot? Az olyan emberek,

mint én, szívesen kiszöknének egyszer-egyszer az életükből. Nem vagyunk rá képesek. Segítségre van szükségünk.

-A régi időkben ott voltak a könyvek, a színdarabok, a rádiójátékok, a filmek és a televízió. Mind mesterséges szórakozást kínáltak, de nem ez a lényeg. A lényeg az, hogy stimulálták a képzeletünket. Jóképű szeretőket és szépséges hercegnőket képzelünk magunknak. Erősnek, szépnek, okosnak, tehetségesnek és bármi másnak képzelhettük magunkat, ami valójában nem volt meg bennünk.

- Azonban az álmodó és a befogadó közötti átvitel messze volt a tökéletestől. Az álmokat le kellett fordítani képekre, szavakra, így vagy úgy. A világ legjobb álmodója nem tudta igazán szavakba foglalni, amit megálmodott, és a legjobb író csak az álmai egy részét tudta papírra vetni. Érted, fiam?

- Azonban most, az álomfelvételek segítségével már bárki álmodhat. Te, Sherman, és egy maroknyi hozzád hasonló ember adja a világnak ezeket az álmokat, közvetlenül és pontosan úgy, ahogy azok megszülettek. Az álmok egyenesen a fejetekből jönnek és bemennek a miénkbe, teljes erejükkel hatnak. Amikor álmodsz, egyszerre százmillió embernek álmodsz. Egyszerre százmillió álmodót álmodsz. Ez nagyszerű dolog, fiam! Olyan dologba engedsz bepillantást ennek a sok embernek, amit maguktól sohasem élhetnének át.

- Elvégeztem a dolgom - mormolta Hillary. Kétségbeesetten felállt. - Végeztem. Nem érdekel, mit mond. Ha be akar perelni szerződészegésért, akkor csak tegye, nem érdekel!

Weill is felállt.

- Be kéne pereljelek? Ruth! - szólt bele az interkomba. - Behozná a másolatunkat Mr. Hillary szerződéséből?

Várt. Hillary és Belanger is várakozott. Weill halványan elmosolyodott, megsárgult ujjaival az íróasztalán dobolt.

Titkárnője behozta a szerződést. Weill elvette, odamutatta a címlapot Hillarynek, és így szólt:

- Sherman, fiam! Ha nem akarsz velem lenni, akkor nem helyes, hogy itt tartsalak.

Azután, miközben Belanger alig tudott megtenni egy rémült mozdulatot, négyfelé tépte és ledobta a papírokat a szemétszűzán.

- Ennyi.

Hillary megkönnyebbülten ragadta és rázta meg főnöke kezét.

- Köszönöm, Mr. Weill! - hadarta fátyolos hangon. - Mindig is nagyon jól bánt velem és hálás vagyok magának! Sajnálom, hogy így kell lennie.

- Rendben, fiam, semmi gond.

Sherman Hillary félig könnyekre fakadva, köszönetét mormolva távozott.

- Szent Péter szerelmére, miért engedted el, főnök? - kérdezte Belanger zaklatottan. - Nem láttad, hogy csak játszik? Egyenesen átmegy a Vágygondolóhoz! Biztos túlcitáltak.

Weill felemelt kézzel intette csendre.

- Tévedsz. Nagyon is tévedsz! Ismerem a srácot, és ez nem az ő stílusa. Emellett

- tette hozzá szárazon Ruth jó titkárnő és tudja, mit hozzon be, amikor egy álmodó szerződését kérem. Csak egy másolatot kaptam. Az igazi szerződés még a széfben hever.

- Végül is, remekül alakult a napom. Meg kellett egyeznem egy apával, hogy adjon nekünk egy esélyt egy új tehetség kiműveléséhez, egy kormányhivatalnokkal, hogy ne cenzúrázza az álmokat, veled, hogy ne alkalmazzunk végzetesen rossz üzletpolitikát, és most a legjobb álmodómmal, hogy ne hagyjon el. Az apát talán sikerült meggyőzőm. A kormányhivatalnokot és téged nem biztos. Igen vagy nem. De legalább Sherman Hillaryval kapcsolatban nincsenek kételyeim. Az álmodó biztosan visszajön majd.

- Honnan tudod, főnök?

Weill rámosolygott alkalmazottjára, a gesztus kedves hálóvá varázsolta ráncait.

- Frank, fiam, tudod, hogyan kell álmocskákat szerkeszteni, és máris azt hiszed, hogy ismered a szakma minden eszközét és masináját. De hadd mondjak el valamit, amit még biztosan nem tudsz! Az álmocskauzlet legfontosabb eszköze maga az álmodó. A leginkább őt kell megértened, és én értem őket.

- Ide hallgass! Amikor még fiatal voltam - akkoriban még nem árultak álmokat ismertem egy fickót, aki televíziós forgatókönyveket írt. Sokszor panaszkodott,

hogy amikor először találkozik valakivel és kiderül, mivel foglalkozik, mindig azt kérdezik tőle, hogy honnan veszi az örült ötleteit?

- Nem tudott válaszolni a kérdésre. Senki sem tud. Az alkotóknak lehetetlen akár csak kigondolni is egy ilyen ötletet. Mit mondhatott volna a barátom? Sokszor beszélt erről és végül arra jutott, hogy megkérdezte:

„Mondhatom, hogy nem tudom? Amikor lefekszem, nem tudok elaludni, mert az ötletek táncot járnak a fejemben. Megvágom magam borotválkozás közben, beszélgetés közben elveszítem a fonalat, vezetés közben az életemmel játszom, mert az ötletek és a helyzetek egyfolytában ott pörögnek a fejemben. Nem tudom megmondani, hogy honnan jönnek. Esetleg te elmondhatnád, hogy nincsenek ötleteid, és akkor nekem is

lehetne egy kis nyugtom/'

- Látod, Frank, hogy működik a dolog? Te bármikor abbahagyhatod. Én is. Nekünk ez csak a munkánk, nem az életünk. Sherman Hillary esetében ez nem igaz. Bárhová megy, bármit tesz, álmodni fog. Amíg csak él, gondolkodik is; amikor gondolkodik, akkor pedig álmodnia kell. Nem tartjuk rabságban, a szerződés nem zárja falak közé. Az ő börtöne a saját koponyája, Frank. Vissza fog jönni. Nem tehet mást.

Belanger vállat vont.

- Ha igaz, amit mondasz, főnök, akkor sajnálom a fickót.

Weill szomorúan bólintott.

- Mindegyiküket sajnálom. Az évek során rájöttem valamire. Az ő dolguk az emberek boldogítása. Mások boldogítása.

(Habony Gábor)